

УДК 378.147.–0073–053.1–075.7

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

О. В. Грищенко, В. В. Бобрицька, Л. В. Дудко, Н. В. Лісіцина, С. В. Коровай,
В. Л. Дудко

Харківська медична академія післядипломної освіти

TECHNOLOGY PECULIARITIES OF LISTENERS'S PROFESSIONAL PREPARATION IN THE SYSTEM OF POST-GRADUATE EDUCATION

O. V. Hryshchenko, V. V. Bobrytska, L. V. Dudko, N. V. Lisitsyna, S. V. Korovay,
V. L. Dudko

Kharkiv Medical Academy of Post-Graduate Education

Педагогічна технологія – сукупність педагогічних та психологічних установок, що визначають спеціальний підбір і компонування форм, методів, способів, прийомів, виховних засобів. Технологічними утвореннями забезпечується можливість досягнення ефективного результату в засвоєнні слухачів, що набувають знань, умінь і навиків, розвитку їх особових властивостей і етичних якостей в одній або декількох суміжних галузях науково-виховної роботи, що є особливо актуальним у системі післядипломного навчання.

Pedagogical technology is an aggregate of the pedagogical and psychological settings, which determine the special selection and arrangement of forms, methods, method's receptions, educator facilities. Technological educations provide possibility of achievement of effective result in mastering of listeners, which acquire knowledges, abilities and skills, development of their personal properties and ethics qualities in one or a few contiguous areas of education-training work, which are especially actual in the system of post-graduate studies.

Вступ. Технологія навчання є сферою застосування системи наукових принципів до програмування процесу навчання і використання їх в освітній практиці з орієнтацією на детальні цілі навчання. Вона орієнтована більшою мірою на слухачів, а не на предмет, що вивчається; на перевірку практики (методів і техніки навчання), що склалася, в ході емпіричного аналізу і широкого використання різноманітних засобів у навчанні, визначає практику в тісному зв'язку з теорією навчання. Системний підхід у викладанні дозволяє вирішувати дидактичні проблеми, що відповідають заданим цілям, досягнення яких повинне піддаватися чіткому опису і визначенню. “Педагогічна технологія – це системний метод створення, вживання і визначення всього процесу викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію форм освіти” (ЮНЕСКО).

Педагоги всього світу відчувають особливу потребу в надійних педагогічних технологіях, здатних зробити освіту гнучкою, комбінованою, проблемною, направленою на активізацію і підвищення якості навчання.

Основна частина. Стрімкі зміни в сучасному суспільстві вимагають нових продуктивних підходів в підготовці кваліфікованих працівників. Розвиток науки створив ситуацію, коли інформаційний об'єм подвоюється кожні 18 місяців. Період, в якому існує сучасна наука та практика в усіх галузях, в тому числі і медичній, має назву інформаційної епохи [1]. Здобути освіту за один період і на все життя стає неможливим, тому педагоги всього світу мають особливу потребу в надійних педагогічних технологіях, здатних зробити освіту гнучкою, комбінованою, проблемною, направленою на активізацію і підвищення якості навчання.

На сьогодні модульне навчання у вищій школі розглядається як одна з головних умов успішного вживання активних форм навчання, що посилено розвиваються останніми роками. Єство модульного навчання полягає в тому, що зміст навчання структурується в автономні організаційно-методичні блоки – модулі, зміст і об'єм яких можуть варіювати залежно від дидактичних цілей, профільної і рівневої диференціації тих, що вчать, бажань тих, що вчаться, по вибору індивідуальної траєкторії руху по навчальному курсу. При

© О. В. Грищенко, В. В. Бобрицька, Л. В. Дудко та ін.

вивченні студентами модулів за кожен з них повинна нараховуватися певна кількість кредитів (залікових одиниць), виступаючих як міра трудомісткості навчальної роботи. Саме ці етапи виражають сукупність всіх складових навчального процесу. Обов'язковою складовою навчального модуля є оцінювання рівня його освоєння слухачем, що дає можливість розосередити протягом навчального періоду контрольні заходи, стимулюючи слухачів до регулярної роботи впродовж всього періоду навчання.

Одне з головних завдань модульного навчання у вищій школі – забезпечити багатоаспектність подачі навчального та наукового матеріалу і підвищити академічну мобільність та компетентність кожного слухача на основі індивідуальної навчальної програми й індивідуального темпу її освоєння. Використання модульної системи планування і організації навчального процесу сприяє розвитку навиків творчої і аналітичної роботи студентів, уміння самостійно шукати і організувати інформацію з метою конструювання нових знань.

В останні десятиріччя поняття “модуль” достатньо інтенсивно досліджується в плані розгляду і розробки вмісту самого поняття, його структурної організації, характеристик. Фахівці сходяться на тому, що в поняття модуля як необхідні компоненти значення входять закінченість, самостійність і комплексність. Під “модулем” в системі післядипломної освіти визначається самостійна навчальна одиниця знань, об'єднаних певною метою, методичним керівництвом освоєння цього модуля і контролем за його освоєнням.

Педагогічна техніка – це використання в рамках даної моделі навчання засобів і прийомів в їх взаємодії.

Досягнення вимог рівня знань під час вивчення тих чи інших спеціальних дисциплін вимагає урізноманітнення методів їх досягнення, та проведення занять в тій чи іншій взаємно-активній формі. В технології педагогіки можливо визначити конкретні види занять, що мають найбільшу ефективність [2].

Бесіда – форма організації заняття, при якій обмежена дидактична одиниця передається в інтерактивному інформаційному режимі для досягнення локальних цілей виховання і розвитку. Залежно від зміни напрямів інформаційних потоків в часі розрізняється декілька різновидів бесіди: з паралельним контролем, з передконтролем, з контролем після заняття та інші.

У формі бесіди проводяться семінарські заняття та семінари-конференції.

Лекція – форма організації заняття, в якій укрупнена дидактична одиниця передається в екстраактивному інформаційному режимі для досягнення гло-

бальних цілей виховання і локальних цілей розвитку. Передбачає одночасну роботу викладача з великою аудиторією, хоча лекційне заняття може бути дуже ефективним і в малих групах (до 10 осіб).

Плановані результати навчання – що визначаються і методично виражені – зокрема можуть бути представленими у вигляді систем завдань.

Практикум (практичне заняття) – форма організації заняття, в якій склад слухачів ділиться на групи (можливі варіанти з гомогенними і з гетерогенними групами за стажем, кваліфікаційними категоріями). Групи отримують завдання на певний час, після закінчення якого звітують про результати, а потім завдання циклічно міняються від групи до групи. Теми занять відповідають програмі та затвердженому навчальному плану.

Семінар – форма організації заняття, в якій укрупнена або обмежена дидактична одиниця передається в інтерактивному інформаційному режимі для досягнення локальних цілей освіти і глобальних цілей розвитку.

Система завдань – сукупність завдань до блоку модулів по темі, що вивчається, та задовольняє такі вимоги [3].

1. Повнота. Наявність завдань на всі поняття, що вивчаються, факти, способи діяльності, включаючи мотиваційні, такі, що підводять під поняття, на аналогію, вихід з фактів і інше.

2. Наявність ключових завдань. Групування завдань довкола об'єднуючих центрів – завдань, в яких розглядаються факти або способи діяльності, що вживані при вирішенні інших завдань і мають принципове значення для засвоєння предмета.

3. Зв'язність. Вся сукупність завдань представляється зв'язним комплексом, в основі якого – ключові завдання, вище за них – підготовчі і допоміжні, нижче – похідні дані, узагальнення і так далі.

4. Зростання важкості в кожному рівні. Система складається з трьох підсистем, відповідних мінімальному, загальному і просунутому рівням планованих результатів навчання. У кожній з підсистем важкість завдань безперервно збільшується. Оцінка проводиться в балах, чи у відсотках правильних відповідей.

5. Цільова орієнтація. Для кожного завдання визначено його місце і призначення в блоці завдань.

6. Цільова достатність. Достатня кількість завдань для удосконалення знань і умінь, аналогічних завдань для закріплення методів рішення, завдань для індивідуальних і групових занять, завдань для самостійної (у тому числі дослідницької) діяльності, для поточного і підсумкового контролю з урахуванням різноманітних варіантів.

7. Психологічна комфортність. Система завдань враховує наявність різних темпераментів, типів мислення, видів пам'яті. Наприклад, є завдання для усних вправ, для письмового виконання, для читання.

Освітня технологія – система, що включає демонстрацію планованих результатів навчання, засобів діагностики поточного стану слухачів, безліч моделей навчання і критерії вибору оптимальної моделі освіти для даних конкретних умов.

Тип заняття визначається провідною метою, тобто відповідним до неї модулем. Тип заняття не залежить від часу, займаного провідним модулем. Один модуль може бути комплексом різноманітних за технологією проведення занять.

Висновки. Технологія навчання є сферою застосування системи наукових принципів до програму-

вання процесу навчання і використання їх в освітній практиці з орієнтацією на детальні і допускаючі оцінку цілі навчання; вона орієнтована більшою мірою на слухача, а не на предмет, що вивчається; на перевірку практики (методів і техніки навчання).

Одне з головних завдань модульного навчання у вищій школі – забезпечити багатоаспектність подачі навчального та наукового матеріалу і підвищити академічну мобільність та компетентність кожного студента на основі індивідуальної навчальної програми й індивідуального темпу її освоєння. Використання модульної системи планування і технологій організації навчального процесу сприяє розвитку навиків творчої і аналітичної роботи слухачів, уміння самостійно шукати і організовувати інформацію з метою конструювання нових знань.

Література

1. Каптерев А. И. Информатизация социокультурного пространства / А. И. Каптерев. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2004. – 507 с.
2. Педагогика : учебник / под ред. Л. П. Крившенко. – М. :

Прспект, 2004. – 429 с.

3. Олейник Н. М. Тест как инструмент измерения уровня знаний и трудности заданий в современной технологии обучения : Уч. пособие. / Н. М. Олейник. – Донецк, 2009.